

Paragrafen 66**Bijlagen 110**

Weerstandvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing geeft aan in hoeverre de gemeente Beuningen bestand is tegen (onverwachte) financiële tegenvallers. Om dit te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de omvang, de achtergronden en de financiële implicaties van de risico's ten opzichte van aanwezige weerstandcapaciteit. Inzicht in het weerstandvermogen van de gemeente Beuningen is belangrijk om de continuïteit van de organisatie te kunnen garanderen. Daarnaast geeft deze paragraaf inzicht in de financiële positie van de gemeente aan de hand van de financiële kengetallen.

Weerstandvermogen

Het is van belang om te weten of sprake is van een toereikend weerstandvermogen.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit het risicoprofiel voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandcapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandvermogen.

$$\text{Ratio weerstandvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit is samengesteld uit de volgende onderdelen:

1. Reserves
 - algemene reserve algemene dienst = € 6.700.000,-
 - algemene reserve grondbedrijf /zandwinning = -€ 6.877.000,-
 - stille reserves = € 2.850.000,-
2. Bezuinigingsmogelijkheden = € 0,-
3. Onbenutte belastingcapaciteit = € 0,-

Het totaal aan beschikbare weerstandscapaciteit komt uit op € 9.550.000,-. De raad heeft ervoor gekozen

om bij de berekening van het beschikbare weerstandscapaciteit de negatieve reserve grondbedrijf/zandwinning niet mee te nemen. Voor de aanvulling van het negatieve reserve is een immers spaarprogramma. Dit zolang het nog steeds past binnen het begrotingsresultaat.

Voor de volledigheid wordt het beschikbare weerstandscapaciteit ook inzichtelijk gemaakt inclusief de negatieve reserve en komt deze uit op € 2.673.000,-.

Benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. De geïnventariseerde risico's worden gewaardeerd en beoordeeld. Het waarderen van risico's vindt plaats door een score toe te kennen aan de kans van optreden van een risico en een score aan de financiële gevolgen. De risico's worden in eerste instantie beoordeeld in de maximale vorm.

Vervolgens wordt per risico een inschatting gemaakt van de verwachting, in een bedrag, dat het risico zich voordoet.

Het totaal van de maximale financiële gevolgen van de risico's is ca. € 30.826.500,- (structurele risico's x factor 1,5). Het totaal van de verwachte financiële risico's is € 5.590.000,-. Zie bijlage risicokaart.

Wanneer de geïnventariseerde risico's zijn verwerkt in naastgelegen risicotabel ontstaat het volgende beeld (van de in totaal 59 beschreven risico's). De nummers in de risicokaart (bijlage) corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicotabel bevinden. Daarmee wordt direct inzichtelijk hoe de risico's zich verhouden. Afhankelijk van waar een risico zich op de kaart bevindt, zijn verschillende beheersmaatregelen noodzakelijk.

Gevolgklasse	Kans 1: < 10%	Kans 2: 10% - 30%	Kans 3: 30% - 50%	Kans 4: 50% - 70%	Kans 5: 70% - 90%
Klasse 5 >€ 500.000	1	4	4	1	0
Klasse 4 >€ 250.000 <€ 500.000	1	1	5	2	0
Klasse 3 >€ 100.000 <€ 250.000	2	4	6	4	0
Klasse 2 >€ 25.000 <€ 100.000	3	6	8	5	0
Klasse 1 <€ 25.000	1	0	1	0	0

Ratio Weerstandsvermogen

Deze relatie drukken we uit in een verhoudingsgetal.

Voor Beuningen betekent dit een ratio van : € 9.550.000,- / € 5.590.000,- = 1,70

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Op basis van naastgelegen tabel is dit ruim voldoende. De gemeente beschikt over voldoende capaciteit om de geïdentificeerde en gewogen risico's af te dekken. De gemeente Beuningen blijft echter kwetsbaar mede door het aanwezige negatieve reserve grondbedrijf.

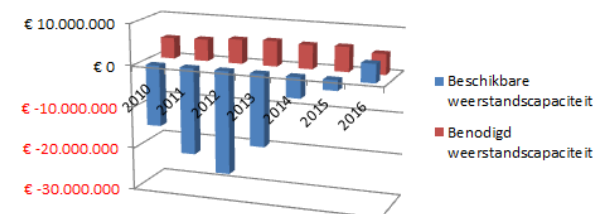
De ratio van de gemeente Beuningen inclusief negatief reserve is € 2.673.000,- / € 5.590.000,- = 0,47. De ratio is ruim onvoldoende. Wanneer de ratio minder dan 1,0 bedraagt, is een gemeente kwetsbaar. De gemeente beschikt niet over

voldoende capaciteit om de geïdentificeerde en gewogen risico's af te dekken.

Let wel: De rapportage omtrent het weerstandsvermogen is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden waardoor het weerstandsvermogen een andere waardering kan krijgen.

Verloop beschikbaar en benodigd weerstandscapaciteit

Dit is via de (oude) berekening algemene reserve, potentiële winstnemingen grondbedrijf, stille reserves, langlopende voorzieningen, onbenutte belastingcapaciteit en ruimte op de begroting. Dit om het verloop op een identieke manier inzichtelijke te blijven maken.

Paragrafen 66

Bijlagen 110

Financiële kengetallen

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente Beuningen.

Kengetallen:		Gelders gemiddelde	Verloop van de kengetallen					
			Gemeente Beuningen					
			Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
1. netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden.	65%	105%	118%	123%	116%	102%	94%
	b. met correctie doorgeleende gelden.	53%	105%	118%	123%	116%	1022%	94%
2. solvabiliteitsratio		33%	-10%	-7%	0%	2%	5%	12%
3. grondexploitatie		18%	35%	29%	38%	36%	29%	34%
4. structurele exploitatieruimte	Begroting	0,66%		0,3%	0,2%	/	/	/
	Meerjarenraming (MJR)	0,91%		0,0%	/	1%	1,1%	0,8%
	Jaarrekening		0,5%		/	/	/	/
5. belastingcapaciteit		99%	110%	113%	113%	/	/	/

De beoordeling van de onderlinge verhoudingen van de kengetallen in relatie tot de financiële positie van de gemeente Beuningen is als volgt:

De **netto schuldquote** geeft aan of de gemeente Beuningen investeringsruimte heeft. Er wordt onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Indien de netto schuldquote lager is dan de jaaromzet (<100%) kan dit als voldoende worden bestempeld. Boven de 130% als onvoldoende. Gemeenten met veel grond hebben meer schulden en dus een hogere schuldquote.

Programma's 20

Werk en inkomen 21

Jeugd 25

Maatschappelijke ondersteuning 29

Educatie en welzijn 39

Omgeving 44

Openbare orde en veiligheid 53

Bestuur en algemene ondersteuning 56

Onroerende zaakbelasting 60

Overige eigen middelen 62

Paragrafen 66

Lokale heffingen 67

*Weerstandsvermogen en risicobeheersing
79*

Onderhoud kapitaalgoederen 86

Financiering 94

Bedrijfsvoering 99

Verbonden partijen 102

Grondbeleid 106

Bijlagen 110

Programmaplan 111

Begroting per taakveld 112

Meerjareninvesteringsbegroting 114

Begroting grondbedrijf 118

Berekening EMU-saldo 119

Afkortingen 120

Overzicht verplichte indicatoren 123

De netto schuldquote van de gemeente Beuningen is matig te noemen. Het meerjarenverloop geeft een positiever beeld waardoor de investeringsruimte in latere jaren toeneemt.

De **solvabiliteitsratio** geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is de gemeente voldoende stabiel. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 20%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als onvoldoende beoordeeld. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De langlopende schulden nemen af en het eigen vermogen neemt in de jaren toe. De solvabiliteitsratio van de gemeente Beuningen verbetert daardoor flink in de loop van de jaren maar is nog onvoldoende.

De **grondexploitatie** geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De gemeente Beuningen heeft veel geld geïnvesteerd in haar grondexploitaties.

Structurele exploitatieruimte geeft aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te kunnen vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De berekening over de meer jaren komt uit op een structureel ratio van rond de 1%. De structurele baten en lasten zijn vrijwel in evenwicht en hierdoor is de gemeente minder flexibel.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk (OZB, riool en afval) in de gemeente Beuningen zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Gemeente Beuningen zit boven het landelijk gemiddelde.

*Werk en inkomen 21**Jeugd 25**Maatschappelijke ondersteuning 29**Educatie en welzijn 39**Omgeving 44**Openbare orde en veiligheid 53**Bestuur en algemene ondersteuning 56**Onroerende zaakbelasting 60**Overige eigen middelen 62***Paragrafen 66***Lokale heffingen 67**Weerstandsvormogen en risicobeheersing
79**Onderhoud kapitaalgoederen 86**Financiering 94**Bedrijfsvoering 99**Verbonden partijen 102**Grondbeleid 106***Bijlagen 110***Programmaplan 111**Begroting per taakveld 112**Meerjareninvesteringsbegroting 114**Begroting grondbedrijf 118**Berekening EMU-saldo 119**Afkortingen 120**Overzicht verplichte indicatoren 123*

Omschrijving per risicogebied	KxG		Verwacht (V)	Maximaal (M)	Structureel (M)	Structureel (V)	Incidenteel (M)	Incidenteel (V)
Inkomsten								
Algemene uitkering tegenvallers	3x4	S	€ 0,00	€ 500.000,00	€ 500.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Participatie inkomensdeel - uitkering Rijk	1x4	I	€ 100.000,00	€ 450.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 450.000,00	€ 100.000,00
Beheersing buigbudget en uitstroom werkbedrijf	3x4	S	€ 0,00	€ 350.000,00	€ 350.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Bezuiniging Huishoudelijke Hulp	4x4	I	€ 100.000,00	€ 300.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 300.000,00	€ 100.000,00
Daling Wsw-budget t.o.v. rijksbijdrage	2x3	S	€ 100.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Vervallen BDU provincie	4x2	S	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Geprognoseerde opbrengsten niet realiseren (WABO)	3x2	S	€ 50.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Kapitaalgoederen								
Natuurrampen (zware stormen)	2x3	S	€ 50.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Risico bodemsanering	2x2	S	€ 20.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 20.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Risico archeologische bodemonderzoeken	2x2	S	€ 10.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 10.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Verlaging kwaliteitsniveau openbare ruimte (groen)	4x4	S	€ 150.000,00	€ 500.000,00	€ 500.000,00	€ 150.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Uitstel vervangingsinvesteringen (wegen / opb verlichting)	3x5	S	€ 400.000,00	€ 600.000,00	€ 600.000,00	€ 400.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Financiering								
Renteontwikkeling	3x2	S	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Bedrijfskredieten	3x2	S	€ 50.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Borgstellingen schuldhelpverlening	4x2	S	€ 10.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 10.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Open einde regeling - WMO huishoudelijke zorg	3x5	S	€ 400.000,00	€ 600.000,00	€ 600.000,00	€ 400.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Open einde regeling - WMO compensatie beperkingen	3x3	S	€ 100.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Open einde regeling - Jeugd	3x3	S	€ 100.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Open einde regeling - leerlingenvervoer	3x3	S	€ 100.000,00	€ 130.000,00	€ 130.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
WMO - grote woningaanpassingen	3x3	S	€ 100.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Beschermde wonen	4x2	S	€ 0,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Maximumbudget BTW compensatiefonds	4x3	S	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Stijging bewindvoeringskosten (bijzonder bijstand)	4x2	S	€ 0,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Prijsverhogingen (ketenpartners)	4x3	S	€ 100.000,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Deelnemingen								
Verbonden partijen met enkel financieel of bestuurlijk belang	2x5	S	€ 100.000,00	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Vitens garantstelling lening	1x3	I	€ 0,00	€ 186.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 186.000,00	€ 0,00
Stichting Hockey Beuningen garantstelling lening	1x2	I	€ 0,00	€ 33.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 33.000,00	€ 0,00
Beuningse Boys garantstelling lening	1x2	I	€ 0,00	€ 61.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 61.000,00	€ 0,00
GGD - risicoparagraaf	1x2	I	€ 0,00	€ 60.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 60.000,00	€ 0,00
ODRN - risicoparagraaf	1x1	I	€ 0,00	€ 9.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 9.000,00	€ 0,00
MGR - risicoparagraaf	1x3	I	€ 0,00	€ 120.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 120.000,00	€ 0,00
GRIBO meer opdrachten	3x1	S	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Samenwerkingsverbanden achterblijvende kosten	3x3	S	€ 100.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
GR-en a fname zeggenschap, budgetdiscipline	3x2	S	€ 0,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Doelgroepenvervoer - extra middelen	2x2	I	€ 50.000,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 100.000,00	€ 50.000,00

Aanbiedingsnota 2

Programma's 20

Werk en inkomen 21

Jeugd 25

Maatschappelijke ondersteuning 29

Educatie en welzijn 39

Omgeving 44

Openbare orde en veiligheid 53

Bestuur en algemene ondersteuning 56

Onroerende zaakbelasting 60

Overige eigen middelen 62

Paragrafen 66

Lokale heffingen 67

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

79

Onderhoud kapitaalgoederen 86

Financiering 94

Bedrijfsvoering 99

Verbonden partijen 102

Grondbeleid 106

Bijlagen 110

Programmaplan 111

Begroting per taakveld 112

Meerjareninvesteringsbegroting 114

Begroting grondbedrijf 118

Berekening EMU-saldo 119

Afkortingen 120

Overzicht verplichte indicatoren 123

Omschrijving per risicogebied	KxG		Verwacht (V)	Maximaal (M)	Structureel (M)	Structureel (V)	Incidenteel (M)	Incidenteel (V)
Grondbedrijf								
Doorbelasting personeel	2x2	S	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Planschadeclaims	3x4	S	€ 150.000,00	€ 300.000,00	€ 300.000,00	€ 150.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Bezwaar transportband Beuningse Plas	1x5	I	€ 0,00	€ 3.500.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 3.500.000,00	€ 0,00
Bedrijfsvoering								
Overschrijding onbeheersbare kostenposten	3x2	S	€ 50.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Overschrijding energiekosten	3x2	S	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Inhuur personeel - claims ivm niet uitbetalen op G-rekening	2x2	S	€ 15.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 15.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Contractering sociaal domein	4x3	I	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 200.000,00	€ 0,00
BTW toepassing	2x5	I	€ 0,00	€ 600.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 600.000,00	€ 0,00
Eigenrisicodragerschap WGA	3x2	S	€ 35.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 35.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Invoering Basisregistratie Personen	3x4	I	€ 450.000,00	€ 450.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 450.000,00	€ 450.000,00
Aanbestedingen	4x5	S	€ 0,00	€ 625.000,00	€ 625.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Innovatieve contractvormen	3x5	S	€ 500.000,00	€ 1.500.000,00	€ 1.500.000,00	€ 500.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Arbeidsongeschiktheid / wachtgeld wethouders	2x3	S	€ 0,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Startersleningen	2x3	S	€ 35.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 35.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Precario rechten	2x5	S	€ 0,00	€ 4.000.000,00	€ 4.000.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
WOB-verzoeken	3x3	S	€ 50.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Uittreden van Munitax	2x4	S	€ 0,00	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Samenwerkingsverbanden verlies van mensen/know how	4x2	S	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Onderhoud schoolgebouwen	2x2	S	€ 0,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Kwetsbaarheid sociale media	4x3	S	€ 50.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Privacy en informatieveiligheid	3x5	S	€ 20.000,00	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00	€ 20.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Uitzetting automatiseringskosten	3x2	S	€ 65.000,00	€ 65.000,00	€ 65.000,00	€ 65.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Meldplicht datalek	2x5	S	€ 0,00	€ 800.000,00	€ 800.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Cyber criminaliteit	3x4	S	€ 50.000,00	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal Algemene Dienst			€ 3.960.000,00	€ 22.574.000,00	€ 16.505.000,00	€ 3.260.000,00	€ 6.069.000,00	€ 700.000,00
Totaal (structureel x 1,5)					€ 24.757.500,00	€ 4.890.000,00		

Weerstandsvermogen maximaal

€ 30.826.500,00

(M)

Weerstandsvermogen verwacht

€ 5.590.000,00

(V)